

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

RADA

UZNESENIE RADY

zo 6 decembra 2011

„Usmernenia týkajúce sa pridanej hodnoty a prínosov kozmického priestoru pre bezpečnosť európskych občanov“

(2011/C 377/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

SO ZRETEĽOM NA

- uznesenie s názvom „Globálne výzvy: využitie európskych systémov pre kozmický priestor v plnej miere“, ktoré Rada pre kozmický priestor prijala na svojom siedmom zasadnutí 25. novembra 2010;
- závery Rady EÚ s názvom „Smerom k stratégii Európskej únie v oblasti kozmického priestoru v prospech občanov“ z 31. mája 2011 a oznámenie Komisie s názvom „Smerom k stratégii Európskej únie v oblasti kozmického priestoru v prospech občanov“, prijaté 4. apríla 2011;
- uznesenie Rady ESA zasadajúcej na ministerskej úrovni k „úlohe kozmického priestoru v plnení globálnych cieľov Európy“ z 26. novembra 2008;
- oznámenie Komisie „Európa 2020: stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“, prijaté 3. marca 2010 ⁽¹⁾;
- rámcovú dohodu medzi Európskym spoločenstvom – ktorého nástupcom sa stala Európska únia – a Európskou vesmírnou agentúrou (ďalej len „rámcová dohoda“), ktorá nadobudla platnosť 28. mája 2004, a na prehľbujúcu sa vzájomnú spoluprácu oboch zmluvných strán;
- UZNÁVAJÚC, že právomocou EÚ v oblasti kozmického priestoru, ktorá vznikla nadobudnutím platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie, sa v Európe posilňuje politický rozmer kozmického priestoru ⁽²⁾;
- ZDÔRAZŇUJE úlohu, ktorú kozmické systémy zohrávajú pri poskytovaní informácií a praktických nástrojov pre tvorbu a vykonávanie európskych politík v oblastiach, ako sú životné prostredie, zmena klímy, humanitárna pomoc, civilná ochrana a krízové riadenie, s cieľom zabezpečiť lepšiu ochranu obyvateľstva, majetku, životného prostredia a kultúrneho dedičstva v prípade významných prírodných katastrof a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou;
- ZDÔRAZŇUJE, že kozmické prostriedky a objekty môžu významne prispieť k dosiahnutiu cieľov spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP); a BERIE v tejto súvislosti NA VEDOMIE podpísanie správnej dohody medzi Európskou obrannou agentúrou a Európskou vesmírnou agentúrou 20. júna 2011 ⁽³⁾;
- UZNÁVAJÚC, že dokončenie a využívanie globálnych navigačných systémov Galileo a EGNOS a program Globálneho monitorovania pre životné prostredie a bezpečnosť (GMES) poskytnú tým, ktorí prijímajú rozhodnutia, ako aj ďalším užívateľom, pokročilé a spoľahlivé nástroje zamerané na splnenie požiadaviek na ochranu a bezpečnosť európskych aj neeurópskych občanov, a to konkrétne vďaka interoperabilite a integrovanému využívaniu kozmických aplikácií v krízovom riadení, civilnej ochrane a humanitárnej pomoci;
- VÍTAJÚC vypustenie prvých dvoch satelitov systému Galileo na prvej rakete Sojuz vypustenej z kozmického strediska v Guyane („Centre Spatial Guyanais“), európskeho kozmodrómu, ktoré predstavuje významný prvý krok v kozmických činnostiach Európy;
- PRIPOMÍNAJÚC, že kozmickú infraštruktúru, ktorá má z uvedených dôvodov kritický význam, je potrebné chrániť proti prírodným rizikám vrátane prípadných účinkov solárnych búrok, ako aj proti rizikám vyplývajúcim z ľudskej činnosti (napríklad kozmickému odpadu);

⁽¹⁾ 7110/10.⁽²⁾ Najmä článkami 4 a 189.⁽³⁾ 10085/11.

12. ZOHLADŇUJÚC oznámenie Komisie „Rozpočet stratégie Európa 2020“⁽¹⁾, ktoré obsahuje návrhy v súvislosti s viacročným finančným rámcom EÚ na roky 2014 – 2020 (VFR);
13. UZNÁVAJÚC, že týmito usmerneniami Rady pre kozmický priestor nie sú dotknuté rozhodnutia o nasledujúcom viacročnom finančnom rámci;
- I. Kozmický priestor pre bezpečnosť a udržateľný rozvoj**
14. PRIPOMÍNA, že GMES a systém Galileo/EGNOS sú hlavnými programami Európskej únie v zodpovednosti a pod riadením Európskej komisie, a že GMES sa opiera tiež o partnerstvo s ESA a jej členskými štátmi a sú do neho zapojené aj ďalšie príslušné európske orgány; OPĎTOVNE POTVRDZUJE, že pre EÚ je prioritou zabezpečenie rozvoja a využívania udržateľných služieb a infraštruktúry GMES v strednodobom a dlhodobom horizonte. NALIEHA na Európsku komisiu, aby podnikla potrebné a včasné kroky s cieľom zabezpečiť kontinuitu programu a tiež uistiť užívateľov GMES a zainteresované strany o svojom záujme o program GMES;
15. UZNÁVA, že GMES zohráva dôležitú úlohu v tom, aby Európa zabezpečila nezávislý prístup ku kľúčovým strategickým informáciám podporujúcim mnohé politiky EÚ zakotvené v zmluvách, ako sú poľnohospodárstvo, životné prostredie, doprava, energetika, zdravie, civilná ochrana, humanitárna pomoc a bezpečnosť, a preto ZDÔRAŽŇUJE, že je potrebné zabezpečiť udržanie infraštruktúry a služieb a ich dostupnosť aj po roku 2013;
16. KONŠTATUJE, že zmena klímy má závažné dôsledky na spoločnosť aj na hospodárstvo, ako aj na prírodné a riadené ekosystémy, UZNÁVA, že GMES je významným európskym príspevkom k celosvetovému úsiliu o porozumenie zmene klímy a monitorovanie a zmierňovanie jej dôsledkov, a ZDÔRAŽŇUJE, že zavedenie osobitnej služby GMES v oblasti zmeny klímy by mali dopĺňať ďalšie existujúce služby a činnosti a mali by s týmito službami a činnosťami vzájomne pôsobiť, aby sa zabezpečila reakcia na túto výzvu;
17. VÍTA efektívne poskytovanie informácií prostredníctvom satelitu v rámci programu GMES na podporu krízových operácií počas nedávnych katastrof vo svete. DOMNIEVA SA, že GMES musí zohrávať dôležitú úlohu oporného bodu zlepšenej európskej schopnosti reakcie na núdzové situácie v synergii s existujúcimi mechanizmami, a VYZÝVA Európsku komisiu, aby ďalej zlepšovala prístup k príslušným údajom a informáciám poskytovaným prostredníctvom národných programov počas krízových situácií;
18. VÍTA výsledky, ktoré Európska komisia dosiahla vo vývoji predoperačných spôsobilostí pre bezpečnostné služby GMES, a Európskej komisii ODPORÚČA, aby v úzkej spolupráci s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), spolu s členskými štátmi a príslušnými agentúrami EÚ, ako sú napr. FRONTEX, EUSC a EMSA, sfinalizovala vymedzenie plne funkčných bezpečnostných služieb GMES a urýchlila prechod k takýmto službám na podporu vonkajšej činnosti EÚ a hraničného a námorného dozoru na základe požiadavky užívateľa;
19. VYZÝVA Európsku komisiu, aby v úzkej konzultácii so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami navrhla organizačný rámec vrátane správy a zriadenie plánovaných operačných služieb. Európsku komisiu obzvlášť NALIEHA VO VYZÝVA, aby v konzultácii so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami ukončila vymedzenie vhodnej politiky v oblasti údajov GMES založenej na plnom a otvorenom prístupe k informáciám poskytnutým prostredníctvom služieb GMES a k údajom zozbieraným prostredníctvom infraštruktúry GMES s výhradou príslušných medzinárodných dohôd, bezpečnostných obmedzení a podmienok udeľovania povolenia vrátane registrácie a prijatia užívateľských licencií, ktorou sa maximalizuje využívanie GMES a ktorá vychádza z vyváženého prístupu medzi bezplatným prístupom k určitým verejným údajom a službám a potrebou posilniť trhy v oblasti pozorovania Zeme v Európe a rast existujúcich a vznikajúcich európskych podnikov poskytujúcich údaje a dátové služby; ako aj správu bezpečnosti zložiek a informácií GMES;
20. DOMNIEVA SA, že otázka vlastníctva kozmickej infraštruktúry GMES má ústredný význam z hľadiska budúcnosti GMES, a VYZÝVA Európsku komisiu a ESA, aby čo najskôr ukončili posudzovanie tejto otázky;
21. BERIE NA VEDOMIE rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady o pravidlách prístupu k verejnej regulovanej službe (PRS), ktorú poskytuje globálny satelitný navigačný systém zriadený v rámci programu Galileo⁽²⁾, a VYZÝVA Európsku komisiu, aby s podporou ESVČ a v úzkej spolupráci spolu s členskými štátmi a dohodnutými skupinami užívateľov vymedzila opatrenia vhodné na zabezpečenie hladkého zavedenia PRS a súvisiacich systémov a plne pritom zohľadnila vnútroštátnu infraštruktúru, keďže tým sa zlepšia spôsobilosti EÚ v oblasti krízového riadenia;
22. UZNÁVA, že satelitné komunikačné systémy predstavujú kľúčovú spôsobilosť pri akejkoľvek reakcii na krízu a operácii krízového riadenia a veľmi dôležitý a vzácny zdroj predovšetkým v situáciách, keď je poškodená alebo zničená pozemná infraštruktúra, a Európskej komisii, ESVČ a členským štátom ODPORÚČA, aby sa s podporou EDA usilovali o dosiahnutie bezpečného a zaručeného prístupu pre aktérov krízovej reakcie a riadenia ku komerčným a štátnym systémom satelitnej komunikácie;

⁽¹⁾ 12475/11.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 287, 4.11.2011, s. 1.

23. ZDÔRAŽŇUJE, že efektívne riadenie krízových situácií si vyžaduje mobilizáciu príslušných zdrojov, ako aj príslušných informácií, aby sa tak mohli optimálne využívať, a preto si vyžaduje integráciu rozličných kozmických a pozemných aplikácií na podporu koordinácie činností vykonávaných viacerými aktérmi zapojenými do civilnej ochrany a humanitárnych operácií;

24. Zohľadňujúc uvedené, VYZÝVA Európsku komisiu, aby podľa potreby s podporou ESVČ, ESA a členskými štátmi a s podporou EDA:

- medzi potenciálnymi užívateľmi zvyšovala povedomie o potenciálnych možnostiach integrácie kozmických aplikácií do príslušných systémov,
- zabezpečovala optimálne využívanie kozmických riešení v rámci európskeho mechanizmu koordinácie v oblasti civilnej ochrany,
- vypracovala riešenia vedúce k interoperabilite technických systémov v kozmickej oblasti a súdržný rámec operačných postupov na využívanie kozmických aplikácií pre krízové riadenie,
- okrem toho preskúmala možnosti miniaturizácie využívaním malých (mikro-, nano- a piko-) satelitov na dosiahnutie zníženia nákladov;

II. Bezpečnosť a udržateľnosť pre vesmír

25. KONŠTATUJE, že pre kozmické prostriedky a objekty a súvisiace pozemné infraštruktúry existujú vážne hrozby, ku ktorým patria riziká kolízie a vplyv kozmických poveternostných javov; UZNÁVA dôležitosť ochrany takýchto kozmických prostriedkov, objektov a služieb, ktoré majú kritický význam pre európske hospodárstvo a politiky; a UZNÁVA potrebu účinnej spôsobilosti získavania informácií o situácii v kozmickom priestore (SSA) ako činnosti na európskej úrovni, aby sa okrem iného zvýšila bezpečnosť európskych kozmických prostriedkov a objektov, ako aj európskych kozmických prostriedkov a objektov, ktoré sa vynesú na obežnú dráhu v budúcnosti, vo vzťahu ku kozmickému odpadu a iným kozmickým objektom, ako aj kozmickým poveternostným javom; na tento účel by mala Európska únia v čo najširšej miere využiť prostriedky, kompetencie a zručnosti, ktoré už sú k dispozícii alebo sa vyvíjajú v členských štátoch, na európskej a prípadne medzinárodnej úrovni;

26. UZNÁVA významný príspevok prípravného programu ESA v oblasti SSA; uznávajúc charakter duálneho využitia takéhoto systému a berúc do úvahy jeho osobitný bezpečnostný rozmer VYZÝVA Európsku komisiu, aby aby v súčinnosti s vysokou predstaviteľkou, v úzkej spolupráci s ESA a členskými štátmi disponujúcimi príslušnými prostriedkami a kapacitami a po porade so všetkými zainteresovanými stranami, predložila návrhy spôsobu, ako tieto prostriedky a kapacity naplno využívať a ako na nich budovať s cieľom vytvoriť ako činnosť na európskej úrovni spôsobilosť získavania informácií o situácii

v kozmickom priestore (SSA) a v tejto súvislosti vymedzila s ohľadom na vysokú citlivosť údajov SSA ako nevyhnutnú podmienku vhodnú politiku v oblasti riadenia a údajov;

27. KONŠTATUJE, že budúca operačná spôsobilosť na európskej úrovni v oblasti bezpečnosti SSA by mala zahŕňať tri zložky: sledovanie telies na obežnej dráhe a dohľad nad nimi, predpovedanie a monitorovanie kozmických poveternostných javov a ich vplyvu predovšetkým na kritickú infraštruktúru a monitorovanie objektov v blízkosti Zeme (NEO) v rámci vymedzenia spôsobilosti SSA ⁽¹⁾, založeného na dohodnutom spojení požiadaviek v oblasti SSA zo strany civilných a vojenských užívateľov;

28. UZNÁVA, že ochrana kozmických prostriedkov a objektov si bude vyžadovať trvalé výskumné činnosti v oblastiach, ako sú vplyvy kozmických poveternostných javov, sledovanie odpadu z objektov z blízkosti Zeme, predpovedanie jeho pohybu, jeho redukcia a odstraňovanie, a VYZÝVA Európsku komisiu, ESA a členské štáty, aby príslušné kroky zhodnotili s cieľom primerane riešiť tieto otázky;

29. UZNÁVA, že je potrebné zvýšiť bezpečnosť, ochranu a udržateľnosť všetkých činností v otvorenom kozmickom priestore. V tomto kontexte OPĀTOVNE ZDÔRAŽŇUJE dôležitosť pokračovania v diskusiách na multilaterálnej úrovni o návrhu medzinárodného kódexu správania pri činnostiach v otvorenom kozmickom priestore s cieľom zabezpečiť dodržiavanie tohto kódexu zo strany čo najväčšieho počtu štátov. Ďalej sa DOMNIEVA, že širší prístup k adekvátnym a spoľahlivým informáciám o kozmických činnostiach bude predstavovať opatrenie budovania dôvery a poskytne základňu pre zvýšenú dôveru vo vzťahu k mierovému využívaniu otvoreného kozmického priestoru;

30. ZASTÁVA NÁZOR, že v priemyselnej politike pre oblasť kozmického priestoru by sa mali zohľadniť osobitosti kozmického sektora a záujmy všetkých členských štátov investovať do kozmických prostriedkov a objektov a zamerať sa na tieto spoločné ciele: podpora európskych spôsobilostí, pokiaľ ide o návrh, vývoj, uvádzanie do prevádzky, prevádzkovanie a využívanie systémov pre kozmický priestor; posilnenie konkurencieschopnosti európskeho priemyslu na domácich, ako aj vývozných trhoch; a podpora hospodárskej súťaže a vyváženého vývoja a zapojenia kapacít v rámci Európy; ZDÔRAŽŇUJE, že je potrebné preskúmať, či by na európskej a medzinárodnej úrovni mohli byť potrebné primerané opatrenia na zaistenie udržateľnosti a hospodárskeho rozvoja kozmických činností vrátane činností európskeho komerčného sektoru;

31. V kontexte udržateľnosti činností v kozmickom priestore PRIPOMÍŇA ⁽²⁾ svoju výzvu určenú všetkým európskym inštitucionálnym aktérom v záujme zachovania nezávislého,

⁽¹⁾ 15715/11.

⁽²⁾ 16864/10.

spoľahlivého a nákladovo efektívneho prístupu do kozmického priestoru za dostupných podmienok, aby ako záležitosť vysokej priority zvažili používanie nosných systémov vyvinutých v Európe a preskúmali otázky týkajúce sa ich možného zapojenia sa do činností súvisiacich s využívaním nosných systémov;

III. Prieskum

32. PRIPOMÍNA rokovania európskych a medzinárodných partnerov na politickej úrovni počas tretej prieskumnej konferencie a prvého zasadnutia medzinárodnej prieskumnej platformy na vysokej úrovni, ktoré sa bude konať 10. novembra 2011 v Lucce (Taliansko), a jej vyhlásenie, v ktorom sa uznáva prínos trvalého a štruktúrovaného politického dialógu na vysokej úrovni o budúcom kozmickom prieskume, ktorý môže pomôcť vymedziť potenciálne oblasti medzinárodnej spolupráce, VÍTA ponuku Spojených štátov amerických usporiadať ďalší dialóg;
33. UZNÁVA potenciál robotického a ľudského prieskumu na obežnej dráhe v blízkosti Zeme aj vo väčšej vzdialenosti,

podporovaného medzinárodným politickým dialógom na vysokej vládnej úrovni s cieľom dosiahnuť spoločenský, intelektuálny a hospodársky pokrok a prínos pre občanov. To zahŕňa vytvorenie globálnych partnerstiev vytvorených na základe spoločných náročných a mierových cieľov; podporu vedeckého pokroku; vytvorenie podmienok pre budúce objavy; riešenie globálnych výziev v kozmickom priestore a na Zemi prostredníctvom využívania inovačnej technológie; inšpiráciu spoločnosti a predovšetkým mladých generácií prostredníctvom kolektívneho aj individuálneho úsilia; a umožnenie hospodárskeho rastu a nových podnikateľských príležitostí;

34. VYZÝVA Európsku komisiu, ESA a členské štáty, aby pokračovali v diskusiách na európskej úrovni aj s medzinárodnými partnermi s cieľom vymedziť stratégiu na obdobie po roku 2020 vrátane európskej účasti na tejto stratégii, v rámci príprav ďalšieho zasadnutia zameraného na dialóg, na ktorom by sa mali zohľadniť európske ambície, priority a zdroje.